

Culemborg aan de Lek

Wie nu met het veer Culemborg nadert, ziet de
silhouetten van een fraaie historische stad

Maar als je dichterbij komt, oogt het toch wat rommelig. De koppeling tussen Culemborg en de Lek kan stukken mooier. Ook de toegankelijkheid van de uiterwaarden die stad en rivier scheiden, kan beter.

'Culemborg kan veel meer met de rivier, zegt wethouder Roeland Geertzen. 'Wellicht komt er nu geld beschikbaar voor deze wensen. 'We moeten deze kans met beide handen aangrijpen, anders zullen we het onszelf later verwijten.' Hij wijst op de kaart. 'Sommige steden in ons land zijn van oudsher al duidelijk gericht op de rivier. Maastricht bijvoorbeeld, of Zaltbommel. Bij Culemborg raken stad en rivier elkaar alleen bij de Veerweg, verder zorgden de uiterwaarden hier altijd voor een duidelijke scheiding. Hieraan danken we onze weidse panorama's. En niet voor niets zijn de uiterwaarden deel van de Ecologische Hoofdstructuur van Nederland. Dit zijn kwaliteiten die we moeten ontwikkelen. Tegelijkertijd vinden veel mensen dat het stadsaanzicht in de loop van de decennia behoorlijk verrommeld is. En de uiterwaarden mogen dan mooi zijn, maar veel mensen blijven er weg omdat de toegankelijkheid slecht is. Met *Culemborg aan de Lek* willen we hier wat aan doen.'

[Deze wensen leven toch al langere tijd in de gemeente?](#)

'Klopt. Vrijwel iedereen die ik erover spreek, vindt dat er wat moet gebeuren aan de entree van de stad via het water. Ook vinden veel mensen dat de uiterwaarden langs de Beusichemsedijk een verbetering kunnen gebruiken. In het inspraaktraject voor het Landschapsontwikkelingsplan bleek dat de Culemborgers graag cultuurrijke en toegankelijke uiterwaarden zien.'

[Waarom is het project nu in een stroomversnelling gekomen?](#)

'Lange tijd zagen we geen mogelijkheden om alle wensen te verwezenlijken. We hebben er eenvoudigweg geen geld voor, ook niet via eventuele subsidies. Maar de gemeenteraad wilde het wel graag. In november vorig jaar besloot de raad om het initiatief van de raadsleden Jonker en Spithoven in samenspraak met de provincie uit te werken en aansluiting te zoeken bij Ruimte voor De Rivier (zie kader p.3). De gemeenteraad gaf daarbij

Wij nodigen u van harte uit voor de tweede bewonersavond op 22 september 2008 over Culemborg aan de Lek. Zie voor de opzet van de avond de achterzijde van de nieuwsbrief.

expliciet aan om particuliere initiatieven, zoals van bedrijven, daarbij te betrekken. Toen kwam Ballast Van Oord in beeld. Dat is een onderneming die zich bezighoudt met het delven van grondstoffen, zoals zandwinning, in combinatie met gebiedsontwikkeling. Zij presenteerden een visie waarin zij hun eigen belangen wisten te koppelen aan de wensen van Culemborg.'

En waarom zit er nu opeens zo'n spoed achter dit project?

'Het Rijk is bezig met *Ruimte voor de Rivier*. De maatregelen voor Culemborg vallen waarschijnlijk mee, maar dat is pas bekend als het Waterschap elk dijkvak heeft getoetst. Dan weten we welke dijkmaatregelen genomen worden. Dat zou bijvoorbeeld kunnen zijn verbreding of verbetering van de stabiliteit, door bredere bermen of damwanden in de dijk. De spoed is ontstaan doordat de minister ons tot eind dit jaar de gelegenheid geeft om met een eigen plan te komen. Eerst gingen we daar niet op in, omdat we zoals gezegd niet veel financiële mogelijkheden zagen. De visie *Inspiratie langs de Lek* van Ballast Van Oord bood wel zicht op mogelijkheden. Ook de provincie bleek positief tegenover de ideeën in de visie te staan. Om aan de eisen van de minister tegemoet te komen, moeten onze plannen voor het rivierfront altijd gepaard gaan met rivierverruimende maatregelen. Vandaar dat we nu samen met de betrokken bewoners en ondernemers graag de visie uitwerken tot een plan dat we bij het Rijk kunnen indienen: *Culemborg aan de Lek*.'

Stemt u de plannen wel af met de regio?

'We hebben eerder in regionaal verband gesproken over de planontwikkeling langs de Nederrijn en Lek, onder de noemer Rijnglorie. Omdat ons plan spoed heeft,

leggen we nu de nadruk op het vormgeven van onze ideeën en onderzoeken we wat daar technisch bij komt kijken. Als de minister begin volgend jaar akkoord gaat met "Culemborg aan de Lek", gaan we natuurlijk wel weer met de regio in gesprek om de plannen nader op elkaar af te stemmen. We hebben in deze maanden wel overleg met het Waterschap Rivierenland. Zij denken met ons mee, zodat we onze plannen op elkaar af kunnen stemmen. Ook zien zij veel van de regionale ontwikkelingen, dus zo blijven we toch aangehaakt.'

Binnen het plangebied zijn allerlei ontwikkelingen gaande. Hoe verhouden zich die tot *Culemborg aan de Lek*?

'Met de bewoners, de verenigingen en ondernemers in het Veerweggebied werd al langer gesproken over mogelijke verbeteringen in hun gebied. Door de koppeling met Culemborg aan de Lek is er een kans om het gebied op andere wijze in te vullen. De mogelijkheden daarvoor worden nu onderzocht, waarbij *Culemborg aan de Lek* het kader vormt. Verder was het Bakelbos aan de beurt voor groot onderhoud. De voorbereidingen daarvoor waren ook al ingezet vóór *Culemborg aan de Lek*. Waar relevant zorgen we voor afstemming hiertussen.'

Welke invloed hebben de betrokkenen?

'Bewoners en ondernemers weten vaak veel van hun omgeving. Hun kennis kan de visie verrijken. We willen hen daarom graag hierbij betrekken, om de visie verder vorm te geven tot een plan. Bewoners en ondernemers kunnen eventueel voorkeuren uitspreken, maar nooit beslissen. Het is immers de gemeenteraad die besluit welk plan we gaan indienen bij het Rijk. Dat plan

kan overigens alleen nog een plan op hoofdlijnen zijn, gezien de beschikbare tijd. Bij groen licht van het Rijk werken we het plan volgend jaar verder uit. Ook dat willen we weer samen met de betrokkenen doen. En bovendien volgt ook altijd nog de formele inspraakprocedure.'

Ballast Van Oord werkt mee aan gebiedsontwikkeling

Culemborg aan de Lek is een gezamenlijk plan van de gemeente en Ballast Van Oord. Hans van der Meer, directeur van Ballast Van Oord, vertelt waarom zijn bedrijf hierin investeert.

'Toen het Rijk met Ruimte voor de Rivier kwam, werden niet alleen gemeenten, maar ook het bedrijfsleven nadrukkelijk uitgenodigd om met alternatieven te komen voor de overheidsmaatregelen op het gebied van hoogwaterbescherming. Die alternatieven zouden niet alleen ingaan op de noodzakelijke bescherming, maar ook meer aandacht schenken aan de ruimtelijke kwaliteit. In onze studie *Inspiratie langs de Lek* hebben wij gezocht naar deze alternatieven. Culemborg had een aantal wensen om de ruimtelijke kwaliteit in dit gebied te vergroten. Wij vonden mogelijkheden om die wensen samen te brengen met noodzakelijke bescherming.'

Ruimtelijke kwaliteit

'We presenteerden onze studie aan de provincie, de gemeente en andere belanghebbenden. Allengs werd men enthousiaster en ontstond de gedachte om samen de haalbaarheid te toetsen, de visie te bewerken tot een plan en dit in te dienen bij het Rijk. Natuurlijk willen wij hier als bedrijf graag aan de slag. We beseffen wel dat dit alleen kan op basis van een plan dat door Culemborg wordt gedragen en dat de ruimtelijke kwaliteit in dit gebied daadwerkelijk vergroot.'

Doel Culemborg aan de Lek

Culemborg kan de ligging aan de rivier veel meer benutten. Daarvoor werkt de gemeente samen met Ballast Van Oord aan het plan 'Culemborg aan de Lek'. Het plan richt zich vooral op de jachthaven, het stadsaanzicht en de uiterwaarden. De jachthaven wordt vernieuwd en uitgebreid. De route van de jachthaven naar de binnenstad wordt weer aantrekkelijk. De aanpak van het Veerweggebied wordt in de plannen betrokken. De uiterwaarden langs de Beusichemsedijk worden aantrekkelijker en beter toegankelijk. Zo ontstaat op alle fronten een fraaier stadsaanzicht.

Aanleiding: Ruimte voor de Rivier / dijkversterking

Voor de wensen in 'Culemborg aan de Lek' is geen geld. De voorgenomen dijkversterking van het Rijk biedt financiële kansen. Rijkswaterstaat werkt namelijk aan 'Ruimte voor de Rivier', een uitgebreid plan met tal van maatregelen om de grote rivieren meer ruimte te geven en veiliger te maken. De waterschappen gaan dit uitvoeren. De minister geeft de betrokken gemeenten en het bedrijfsleven echter nog tot eind 2008 de tijd om met eigen plannen te komen. De acties in het plan 'Culemborg aan de Lek' zijn dan ook alleen mogelijk in combinatie met rivierverruimende maatregelen. Die maatregelen hebben een gunstig effect op de ruimte voor de rivier, waardoor de rivier veiliger wordt bij hoog water. Dat kan betekenen dat er minder dijkversterking nodig is langs de Lek. Of dat zo is en hoeveel dat is zal het Rijk met het Waterschap onderzoeken als zij het Culemborgse plan heeft ontvangen. Als de minister het Culemborgse plan laat uitvoeren, dan meldt het Rijk de consequenties voor de hoeveelheid dijkversterking aan het Waterschap. Het Waterschap past daarop zijn plannen aan. Tot dat bekend is (naar verwachting komend voorjaar) blijft het Waterschap dijkversterking voorbereiden, hoewel hij er wel rekening mee houdt dat het in Culemborg mogelijk anders kan lopen.

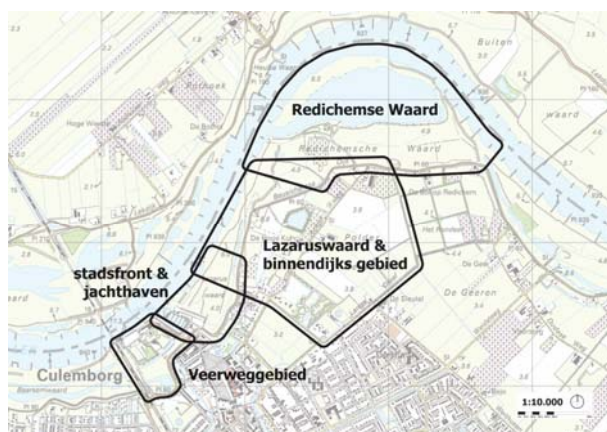
'Ruimte voor de Rivier' biedt Culemborg dus de kans om de eigen wensen te realiseren. Een kans die de stad in de komende decennia niet weer zal krijgen. Als Culemborg niets doet, worden hier alleen de dijken versterkt, maar wordt er verder niets gedaan aan de jachthaven, het stadsaanzicht en de uiterwaarden. Als Culemborg wel een overtuigend plan inlevert, kan de stad haar langgekoesterde wensen in vervulling laten gaan.

Opzet van bewonersavond 22 september

- > Opening door Jean Eigeman
- > Inleiding wethouder Geertzen
- > Presentatie Hans Dekker (DN Urbland landschapsarchitectuur & stedenbouw)
- > Pauze en informatiemarkt, met informatie over o.a. rivierverruiming, Veerweggebied, procedures etc.
- > Workshop ronde 1
- > Workshop ronde 2
- > Gezamenlijke terugkoppeling uit workshops
- > Afsluiting

Iedereen kan aan twee workshops meedoen. In totaal zijn er 8 workshops:

- > Jachthaven I + II
- > Lazaruswaard I + II
- > Redichemsewaard I + II
- > Stadsfront I + II

Meer informatie

Op www.culemborg.nl vindt u verslagen en presentaties van de informatieavonden, visies en rapporten en alle nieuwsbrieven die over dit project verschijnen. Kijk hiervoor bij Culemborg werkt aan... Culemborg aan de Lek. Op www.bewonersaandelek.nl vindt u bijdragen van een aantal betrokken bewoners in het gebied. Voor vragen of opmerkingen kunt u contact opnemen met de gemeente Culemborg: de heer S. Booms, telefoon (0345) 477 803 (maandag, dinsdag en woensdag), met Ballast van Oord: de heer T. Stam, telefoon (033) 254 21 64 of per e-mail: culemborgaandelek@culemborg.nl.

In de volgende nieuwsbrief (oktober):

- > Meer informatie over inhoud van *Culemborg aan de Lek*
- > Meningen van Culemborgers
- > Leren van andere riviersteden

Agenda

15 september
Inloopavond
herinrichting
Bakelbos,
19.30 uur,
stadskantoor

22 september
Bewonersavond
Culemborg aan de
Lek,
19.30 uur, Lek &
Linge, locatie
Willemslaan 1

27 oktober
Bewonersavond
Culemborg aan de
Lek
19.30 uur, Lek &
Linge, locatie
Willemslaan 1

11 november
Besluit college van
B&W over
Culemborg aan de
Lek

11 december
Besluit
gemeenteraad over
Culemborg aan de
Lek

15-19 december
Indiening Culemborg
aan de Lek bij
Rijkswaterstaat

Eerste kwartaal 2009
Omwisselbesluit
Rijkswaterstaat